

Havtaska ferðast helst við

HAVSTREYMUM

Eftir útsjónndini at døma, ímynda vit okkum helst, at havtaska stórt sæð liggur still á botni og bíðar eftir at ein „góður biti“ skal svimja fram við. Men afturfingin goymslumerkir hava „avdúkað“, at havtaska ferðast meira enn ein hevði væntað! Havtaska svimur bæði eftir botni og upp og niður í sjónum, og tað er væl hugsandi, at hon nýtir havstreymar til partar av ferðingini.

LISE H. OFSTAD
havlífvrøðingur

Fyrsta havtaskan undir Føroyum, merkt við goymslumerki (DST-merki), er nú afturfiskað. Hetta hendi 11. desember í 2009, tá „Fiskaklettur“ fekk eina merkta havtasku í trolíð norðan fyri Skeivabanka. Havtaskan varð merkt tann 25. juli 2009 norðan fyri Føroyar frá garnaskipinum „Gudrun“. Goymslumerkið hevur loggað hita og dýpi í knappar 5 mánaðar (139 dagar). Tann næsta havtaskan bleiv afturfiskað 19. mai 2010 av „Gudrun“ nakað eystan fyri staðið, har hon varð merkt 12 dagar áðrenn.

Ferðing

Tann fyrra havtaskan hevur fyri tað mesta hildið seg á 100-180 metra dýpi. Hitin hevur ligið millum 8,8 og 11 °C. Hon hevur ferðast fleiri ferðir upp í sjógvin, heilt upp á 20 metra dýpi. Eisini vísa tøluni, at hon var

fýra dagar niðri á 300-360 metra dýpi, har hitin var millum 5,5 og 9,5 °C. Tað er líkt til, at havtaska nýtir havstreymar at flyta seg við, og at hendan hevur ferðast eftir Landgrunninum suður á Skeivabanka.

Tann næsta havtaskan svam beinleiðis til botns eftir merkingina. Næstu dagarnar ferðaðist hon fleiri ferðir upp í sjógvin. Tað serliga við

FÍGGING

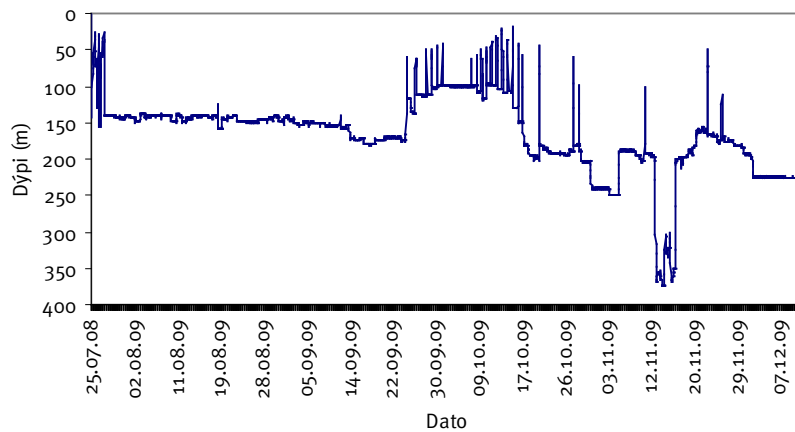
Havtaskuverkætlanin er ein Ph.D.-verkætlan, sum verður fíggað av Granskingarráðnum, Havstovuni, Fiskivinnuroyndum og garnaskipinum „Gudrun“.

Fyrri havtaskan var 78 cm long og tann seinna 98 cm long, tá tær vórðu merktar. Hvørgin var vaksin nakað, frá tí tær vórðu merktar, til tær vórðu afturfiskaðar. Guli gummitráðurin er fastur í goymslumerkinum, sum er opererað inn í ryggin á havtaskuni. Appelsinguli gummitráðurin er eitt vanligt spagettimerki.

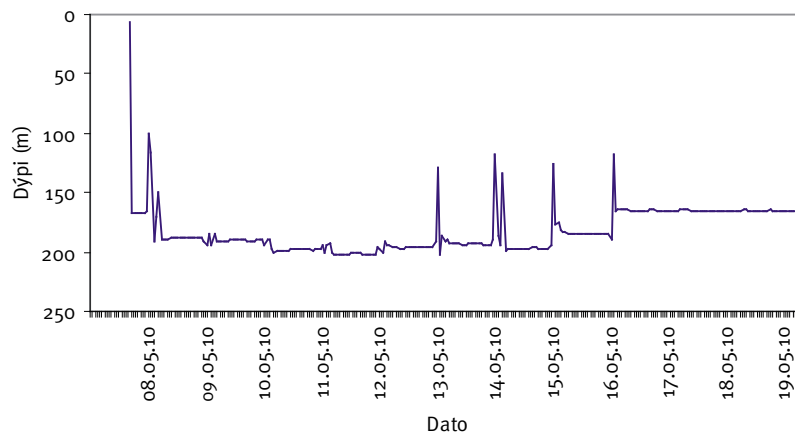
Havtaska merkt 25. juli 2009

Teir fyrstu dagarnar eftir merkingina sær havtaskan út til at vera „í ørviti“ og svimur upp og niður í sjónum. Síðani kemur eitt friðarligt tíðarskeið á nærum tveir mánaðar, áðrenn hon flytir seg á grynri vatn. Undir flytingini ferðast hon fleiri ferðir loddrætt, og tað bendir á, at hon nýtir havstreymar til at flyta seg upp á Landgrunnin og eftir Landgrunninum tann næsta mánaðin. Síðani tykist hon at kanna ymisk pláss. Hon er t.d. eina tíð á uml. 240 m dýpi, áðrenn hon í nakrar dagar kavar niður á meir enn 300 m dýpi. Teir seinastu dagarnar sær hon út til at vera meira stöðuføst á 220 m dýpi, áðrenn hon verður tikin í trolí norðan fyri Skeivabanka.

Havtaska merkt 7. mai 2010

Henda havtaskan svam beinleiðis til botns eftir merkingina og hevur ikki sama „forvirraða“ atburð, sum tann fyrri. Tað er týðiligt, at hon ferðast mest upp í sjógvin um midnáttarleitið. Hetta hendir heilar 5 ferðir teir 9 dagarnar, havtaskan ferðast frítt við merkinum. 16. mai varð hon fangað í garninum hjá „Gudrun“. Tríggjar dagar seinni, 19. mai, varð garnið drigið inn og tá var havtaskan enn á lívi sambært skiparanum.

Tann fyrra havtaskan varð merkt 25. juli 2009 á 140 m dýpi (reyð stjörna), og afturfiskað í økinum norðan fyri Skeiva-banka 11. desember sama ár. Tann næsta varð merkt 7. mai 2010 á 200 m dýpi (gul stjörna), og afturfiskað nakað eystari 12 dagar seinni (gulur fýrkantur). Dýpdarlinjurnar eru pr. 100 m.

GOYMSLUMERKIÐ

Goyslumerkið hefur tveir fólur, sum logga hita og dýpi (trýst). Allar upplýsingar verða tíðarfestar av eini klokku í goyslumerkinum. Afturfingnu goyslumerkini vóru programmerað til at máta hita og dýpi eina ferð um tíman. Harafturat vóru tey innstillað soleiðis, at tey 20. hvønn dag loggaðu dýpi 10. hvønn minutt í tveir dagar.

Goyslumerkini verða gjørd í Íslandi av fyrirkuni Star-Oddi (www.star-oddi.com).

